

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Halm, M., Kulmala, L., Luostarinen, R. & Keihäs, A-R. (2023) Koronaviruspandemian vaikutukset röntgenhoitajiin ja heidän työhönsä. Radiografia 45(2), 24-25.

URL: https://digiplus.fi/www/Radiografia-lehti/2023_Nro2/index.html#p=24

Koronaviruspandemian vaikutukset röntgenhoitajiin ja heidän työhönsä

Röntgenhoitajien jaksaminen on ollut koetuksella koronapandemian aikana.

Röntgenhoitajat työskentelevät etulinjassa koronapotilaiden kuvantamisessa ja kokevat työnsä kuormittavaksi usealla osa-alueella

MATILDA HALM, rh-opiskelija, TAMK
LAURA KULMALA, rh-opiskelija, TAMK

RITA LUOSTARINEN, rh-opiskelija, TAMK
ANNA-RIIKKA KEIHÄS, lehtori, TAMK

Röntgenhoitajat ovat tärkeä osa koronavirustaudin hoitoprosessissa. Keuhkojen kuvantamisen avulla tunnistetaan taudin etenemisvaihe ja suunnitellaan potilaan hoitoa. Kuvaukset ovat pääosin keuhkojen natiiviröntgentutkimuksia, ja niitä suoritetaan röntgenosastojen lisäksi myös osastokuvauksina. Koronaviruspotilasta kuvatessa tulee noudattaa kosketus- ja pisaravarotoimia. Terveysthuolto on joutunut koetukselle nopeasti muuntuvan koronaviruksen aiheuttaman kuormituksen vuoksi. Pandemian aikana terveydenhuollon toimintaohjeissa on tapahtunut paljon muutoksia, tosin käytännöt ovat vakiintuneet ajan myötä tiedon lisääntyessä. Myös rokotukset ovat tuoneet turvaa hoitohenkilöstölle.

Matilda Halmin, Laura Kulmalan ja Rita Luostarisen vuosina 2021–2022 tekemässä laadullisessa

opinnäytetyössä tutkittiin röntgenhoitajien kokemuksia koronapotilaiden kuvantamisesta. Tutkimustehtävillä pyrittiin selvittämään koronapandemian vaikutuksia röntgenhoitajien työskentelyyn ja hyvinvointiin sekä kuvaamaan, millaisena koronapotilaiden kuvantaminen koettiin. Aineiston keruu suoritettiin keväällä 2022 yksilöteemahaastatteluina seitsemälle koronaviruspandemian aikana koronapotilaiden kuvantamiseen osallistuneelle röntgenhoitajalle. Pääteemoiksi muodostettiin teorian pohjalta koronapotilaiden kuvantaminen, fyysisen työympäristön toimivuus sekä röntgenhoitajien henkilökohtainen hyvinvointi.

Työssä fyysistä ja henkistä kuormitusta

Koronaviruspotilaiden kuvantaminen koettiin

Koronaviruspandemia on pakottanut röntgenhoitajat sopeutumaan uusiin tilanteisiin.

niin fyysisesti kuin henkisestikin kuormittavaksi. Fyysistä kuormittavuutta aiheuttivat suojainten jatkuva pukeminen ja riisuminen sekä huonokuntoisten potilaiden siirtäminen. Koronaviruspandemian alussa suojainten laatu oli heikkoa, eikä niitä ollut saatavilla riittävästi. Suojaimia jouduttiin myös puhdistamaan ja käyttämään uudestaan. Keväällä 2022 suojainten saatavuus oli parantunut huomattavasti ja työskentely koettiin pääosin turvallisiksi. Koronapotilaat olivat yleensä huonokuntoisia, minkä vuoksi työ oli fyysisempää kuin normaalisti. Moniammatillisuus työssä, esimerkiksi potilassiirroissa, korostui enemmän.

Koronapotilaan kuvauksen tekninen suorittaminen koettiin samanlaisena kuin muissa tilanteissa. Osa haastateltavista oli sitä mieltä, että koronapotilaiden kuvantaminen ei eronnut muiden eristyspotilaiden kuvantamisesta. Tietämyksen lisääntyessä koronaviruksesta röntgenhoitajat kokivat koronapotilaiden kuvantamiseen muodostuvan rutiineja, jotka lyhensivät kuvantamistilanteen kestoa sekä helpottivat työskentelyä. Aseptisen työskentelyn koettiin korostuneen pandemian aikana. Työparin läsnäolon koettiin helpottavan kuvantamista ja aseptista työskentelyä merkittävästi.

Työyhteisön tuki tärkeää

Työkavereilta saatiin tukea ja se koettiin tarpeellisenä pitkittyneen koronaviruspandemian aikana, kun puolestaan esihenkilöiltä saatu tuki koettiin huomattavasti vähäisempänä. Röntgenosaston ulkopuolisten kuvausten tarve kasvoi koronapandemian alussa ja työmäärä lisääntyi merkittävästi.

Muuttunut tilanne vaikutti myös siihen, että ohjeistukset päivittyivät useasti, eivätkä ne saavuttaneet aina kaikkia työntekijöitä. Pandemian alussa työn organisointi koettiin haasteellisena ja epäselvänä, mutta sen koettiin helpottuneen rutiinien ja tietoisuuden lisääntyessä sekä ohjeistuksen vakiintuessa. Työntekijöiden tarve kasvoi, joten röntgenhoitajat joutuivat välillä vaihtamaan työpistettään nopeastikin ilman ennakkovaroitusta.

Röntgenhoitajien jaksaminen koetuksella

Haastateltavat kokivat henkistä kuormittavuutta, jota aiheuttivat pelko sairastumisesta ja tartuttamisesta, sosiaalisten suhteiden ja kanssakäymisten vähyys, väsymys sekä uniongelmat. Koronaviruspandemian alussa vallinneen epätietoisuuden mainittiin myös aiheuttaneen stressiä. Osa haastatelluista koki, ettei työstä ehdi palautumaan kunnon. Kuitenkin koronaviruspandemian edetessä pelko sairastumisesta ja stressi epätietoisuudesta väistyivät.

Koronaviruspandemian alussa oletettiin, että pandemia olisi vain väliaikaista. Tilanteen pitkittymisen myötä röntgenhoitajien henkisen ja fyysisen kuormittavuuden koettiin olevan koetuksella. Myös arvostuksen puutteen nähtiin vaikuttaneen työssä jaksamiseen, ja konkreettisia osoituksia arvostuksesta olisi kaivattu. Rokotusten koettiin tuovan turvallisuuden tunnetta ja vähentävän stressiä.

Tulosten mukaan koronaviruspandemia on pakottanut röntgenhoitajat sopeutumaan erilaisiin ja uusiin tilanteisiin nopealla tahdilla, eikä samankaltaista tilannetta ei ole aikaisemmin koettu. Nopeasti muuttuvat ja uudet tilanteet ovat aiheuttaneet stressiä, mikä on puolestaan vaikuttanut röntgenhoitajiin ja heidän työympäristöönsä monella eri tasolla. Tulosten perusteella voidaan päätellä, että röntgenhoitajien työmotivaatiota ovat alentaneet työn lisääntynyt määrä sekä ongelmat työstä palautumisessa. Myöskään jatkuva arvostuksen puute tai sen osoittamatta jättäminen eivät tee hyvää työyhteisölle. Olisi tärkeää huomioida, miten työn kuormittavuus vaikuttaa röntgenhoitajien henkilökohtaiseen hyvinvointiin niin töissä kuin vapaa-ajalla. **O**

linkki opinnäytetyöhön:
<https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2022092920600>